

Z á p i s

z 8. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
dne 15. října 1965 v Praze

Přítomni : čl.koresp.J.Váňa, prof. Vl.Tardy, doc.M.Cipro, prof.
K.Galla, doc.B. Holas, čl.koresp.V.Chmelař, doc.J.Kotoč,
dr. D.Kováč, dr. B.Kujal, prof.J.Linhart, doc.T.Pardel,
prof.G.Pavlovič

Omluvena : doc.J.Skalková

Přizváni : ze ÚV KSČ dr. M.Novotný, ÚPV ČSAV dr. M.Lauschmannová,
NČSAV L.Zapletal, MŠK doc.J.Cach

Zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV za-
hájl a řídil jeho předseda čl.koresp.J.Váňa.

I. Zpráva o současném stavu řízení a koordinace vědeckovýzkumné
činnosti v oboru pedagogiky a psychologie s návrhem na opatření
(komise pro pedagogiku a komise pro psychologii)

Předloženou písemnou zprávu za obor pedagogika krátce uvedl
dr. Kujal. Sdělil, že zpráva byla vypracována za spolupráce zá-
stupců pedagogických institucí.

Diskuse se zaměřila na návrhy na zdokonalení řízení a koordina-
ci v pedagogice, a to zejména z hlediska návaznosti státního a
resortního plánu, včetně vysokých škol. Tyto otázky budou také
prvním úkolem nově navrhované komise, která má vzniknout při MŠK
a jejímž úkolem bude koordinace a řízení pedagogické vědy v resor-
tu. Obdobně bude třeba i řešit situaci na úseku koordinace na
Slovensku. Zároveň bylo uvazováno nakolik je skutečně komplexní
koordinace ve společenských vědách možná. Z tohoto hlediska by
bylo nutné vybavit kolegium větší pravomocí, zejména i po stránce
ekonomické.

O stavu koordinace a návrzích na její zdokonalení za obor
psychologie informoval přítomné prof. Tardy. Konstatoval, že si-
tuace v psychologii je značně složitější o to, že stále není do-
budována síť psychologických pracovišť a že psychologové pracují
i ve zdravotnictví, průmyslu aj. Obdobně jako v pedagogice by bylo
třeba zřídit i komisi pro koordinaci vědeckého výzkumu v psycho-
logii.

Kolegium

- 1) vyslovalo souhlas se zprávou pedagogické komise o současném
stavu řízení a koordinaci vědeckovýzkumné činnosti v oboru
pedagogiky, včetně návrhů na její zdokonalení s tím, že v je-
jím konečném znění bude přihlédnuto k připomínkám z diskuse
(dr. Kujal);

2) vyslovalo souhlas se zprávou psychologické komise o současném stavu řízení a koordinaci vědeckovýzkumné činnosti v oboru psychologie s tím, že bude doplněna podle připomínek z diskuse (prof. Tardý).

II. Současný stav kádrů v oboru pedagogiky a psychologie a výhled do r. 1970 (komise pro pedagogiku a komise pro psychologii)

Přehled o současném stavu kádrů v oboru pedagogiky a nástin perspektivy rozvoje kádrů do r. 1970 uvedl dr. Kujal.

Některá navrhovaná čísla upřesnil ještě doc. Cach, takže se dá počítat se vzrůstem počtu pracovníků v oboru pedagogiky asi o 50% do r. 1970. Nutno ovšem počítat s tím, že budou vznikat nové katedry pedagogiky pro učitele odborných předmětů, proto i vzrůst počtu pracovníků na vysokých školách bude vyšší.

Obdobně jako v pedagogice byla upřesněna čísla navrhovaného rozvoje pracovníků do r. 1970 v oboru psychologie, který předložil prof. Tardý.

Kolegium

vyslovalo souhlas s předloženou zprávou o současném stavu kádrů v oboru pedagogiky a psychologie a jejich potřebou do r. 1970 s tím, že některé cifry budou upraveny podle výsledků z diskuse.

III. Přehled úkolů v oboru pedagogiky a psychologie zkoumaných v současné době v socialistických zemích a náměty na úpravu plánu vědeckovýzkumné činnosti u nás (komise pro pedagogiku a komise pro psychologii)

Předložený písemný materiál za obor pedagogika krátce uvedl dr. Kujal.

V diskusi bylo upozorněno, že mezi problémy, které jsou zkoumány v socialistických zemích chybí problematika komunistické výchovy.

Bylo konstatováno, že k duplicitě ve výzkumu nedochází, neboť problematika výchovy je v jednotlivých zemích natolik specifická, že je řešena z různých aspektů a různými přístupy a nelze očekávat, že by bylo možno přejímat hotové řešení. Přínosem by však byla užší spolupráce, a to zejména na základě smluv. V té souvislosti bylo poukázáno na možnosti, které poskytují kulturní dohody, avšak kolegium není o nich informováno.

Přehled problémů zkoumaných v oboru psychologie v současné době v socialistických státech přednesl prof. Tardý. V několika socialistických státech se pracuje na otázkách vnímání, myšlení, učení, psychologie práce, patopsychologie a na některých speciálních problémech sociální psychologie aj., k překrývání však nedochází. Spolupráce se uskutečňuje částečně na základě smluv.

Jiné formy, jako je výměna materiálů a zkušeností se neuplatňují v té míře, jak by bylo potřeba.

V diskusi bylo obdobně jako v pedagogice poukázáno na možnosti, které poskytují formy mezinárodních smluv a na jejich malé využití.

Kolegium

vzalo se souhlasem na vědomí přehled úkolů v oboru pedagogiky a psychologie zkoumaných v současné době v socialistických zemích s tím, že bude doplněn o připomínky z diskuse.

IV. Posouzení kandidátky pro volbu prezidia ČSAV na funkční období 1965- 69

S návrhem kandidátky pro volbu prezidia ČSAV na funkční období 1965-69 seznámil kolegium prof. Vána.

Diskuse se soustřeďovala zejména na zastoupení společenských věd ve funkci zástupce předsedy ČSAV, které by vzhledem k rostoucímu významu společenských věd pro řízení společenských procesů bylo správné, a dále na složení prezidia, v němž by měly být zastoupeny ty společenské vědy, jejichž význam v současné době roste, jako např. věd ekonomických, filosofických, pedagogických, psychologických aj. Dosud byly v prezidiu zastoupeny převážně vědy historické.

Kolegium

bere na vědomí návrh kandidátky s tím, že v odpovědi budou zahrnuty náměty uvedené v diskusi.

V. Kontrola zápisu

Zápis ze 7. zasedání kolegia byl schválen bez připomínek.

VI. Zprávy z prezidia

Prof. Vána informoval přítomné o XVI. zasedání prezidia ČSAV dne 30. září 1965, kde byla projednávána I. Zpráva o některých otázkách zabezpečení rozvoje výzkumu tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství; II. Přehled o stavu vědeckovýzkumné základny v oblasti fyziologie práce.

V té souvislosti pověřilo kolegium prof. Tardyho sledováním spolupráce s vědeckým kolegiem fyziologie a lékařských věd ČSAV.

Na základě projednávání Seznamu pracovišť a rozpočtových organizací ČSAV na r. 1966 prezidium :

- b) zásadně souhlasí se zřízením Kabinetu Jednoty českých matematiků a fyziků pod názvem Kabinet pro modernizaci vyučování matematice a fyzice s tím, aby vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV projednalo zřízení a činnost tohoto pracoviště

s příslušnými složkami ministerstva školství a kultury a předložilo po tomto projednání presidiu podrobnější zprávu o jeho pracovní náplni a statutu.

Prof. Váňa seznámil kolegium s přípisem, který byl v této věci zaslán MŠK. Po projednání na MŠK bude zpráva předložena v kolegiu k projednání v prosinci za přítomnosti prof. M.Valoucha (prof. M.Valouch a komise pro pedagogiku).

VII. Různé

1. Prof. Váňa upozornil, že ve smyslu porady předsedů vědeckých kolegií u akademika V.Knappa bude třeba konkretizovat některé nedořešené otázky týkající se návrhu na zřízení Psychologického ústavu ČSAV.

V té souvislosti bylo poukázáno na obtíže, které vznikají tím, že je zřízení psychologického pracoviště na půdě ČSAV stále odkládáno. Jde zejména o to, že kádry, které jsou pro Psychologický ústav ČSAV připravovány, se vzhledem k těmto odkladům rozcházejí a oddaluje se tak zahájení výzkumů, které se mají stát součástí vědeckovýzkumné tematiky Psychologického ústavu.

Dále bylo řečeno, že rozvoj psychologie by se měl projednat i v SKVT a přihlídnout k tomu, že jde o hraniční disciplínu, která zasahuje i do věd přírodních.

Kolegium

uložilo komisi pro psychologii, aby do příštího zasedání kolegia předložila své stanovisko k nedořešeným otázkám týkajícím se zřízení a umístění Psychologického ústavu (prof. Tardy).

2. Pro prosincové zasedání kolegia zajistí komise pro pedagogiku úkol uložený presidiem ČSAV. Jde o zhodnocení krátkodobých opatření ke zkvalitnění výchovy a výuky v celé školské soustavě podle usnesení ÚV KSČ z října 1964. Potřebné materiály z MŠK zajistí doc.Cipro.

3. Pokud jde o spolupráci na vědeckovýzkumném propracování otázek výchovy mravně narušené mládeže, který uložilo presidium ČSAV na svém XIV. zasedání předsedovi vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie; sdělil prof. Váňa, že by bylo třeba úkol zařadit do státního plánu výzkumu, popř. jako samostatný hlavní úkol a zajistit jej na katedře speciální pedagogiky.

Kolegium

vzaló na vědomí informaci prof. Váňi a usneslo se požádat s.Kalibána z katedry speciální pedagogiky UK, aby navrhl zajištění úkolu ve státním plánu výzkumu (zajistí komise pro pedagogiku).

4. Kolegium uložilo komisi pro pedagogiku projednat vyjádření dr. Strážové k návrhu Katedry jazyků ČSAV o otázkách vyučování cizím jazykům do příštího zasedání kolegia.

5. Kolegium vzalo na vědomí plán presidia ČSAV na říjen - listopad.

6. Kolegium vysloвило souhlas s tím, aby

a) byla při Filosofické fakultě UK v Praze zřízena komise pro obhajoby kandidátských disertací v oborech 1801 a 1802;

b) byla při Filosofické fakultě UKo v Bratislavě a vědeckém kolegiu filosofie, psychologie a pedagogiky SAV zřízena společná komise pro obory 1801 a 1802;

c) doplnilo složení komise pro obor 1802 při PÚ JAK ČSAV takto : předseda čl.koresp. V.Chmelař,
místopředseda prof. J.Linhart,
členové: čl.koresp. J.Vána, prof. Vl.Tardy, doc.E.Holas,
dr. D.Tollingerová, doc.J.Čáp.

7. Kolegium vzalo na vědomí zprávu ze studijní cesty dr.G. Horkoviče do RLR.

8. Kolegium upozorňuje presidium ČSAV na obtíže, které vznikají při zajišťování ubytování mimopražských členů, a které ohrožují zejména v zimním období jejich účast na zasedáních. Protože se pravděpodobně s těmito obtížemi setkávají všechna kolegia, domnívá se kolegium, že by se situací mělo zabývat presidium ČSAV.

9. Ediční záležitosti

Prof. Galla oznámil, že 21.10. se bude Ediční rada presidia ČSAV zabývat edičními záležitostmi kolegia. Upozornil, že je třeba do konce roku podat návrhy na tituly publikací (včetně termínů dodání rukopisů), o nichž se dá předpokládat, že vzniknou v rámci státního plánu výzkumu do r. 1970. Pro publikace, které jsou v perspektivním plánu zařazeny na nejbližší léta je třeba podat námětové listy.

Prof. Chmelař předložil vyžádané ukázkové heslo pro Psychologický slovník.

Námět dr. Gustava Janáčka "Vývoj dětského jazyka po stránce mluvnické" kolegium nedoporučuje do NČSAV. Jde o otázku metodiky jazykového vyučování.

Návrhy na překlady třeba předkládat ediční komisi kolegia s posudkem a originální publikací.

Zároveň doporučila ediční komise požádat Základní knihovnu ČSAV, aby zahraniční publikace z oboru pedagogiky a psychologie byly zakupovány z podnětu kolegia. Kolegium vysloвило souhlas.

Sledováním edičních námětů, jejich zpracováním a členstvím v ediční komisi kolegia pověřilo kolegium J.Kyráška CSc, pracovníka PÚ JAK ČSAV.

10. Vzhledem k tomu, že se ve dnech 25. - 26. 11. koná zasedání valného shromáždění členů ČSAV na něž budou pozváni i členové vědeckých kolegií, bude zasedání kolegia dne 27. listopadu.

Schválil: Prof.Vl.Tardy v.r.

Zapsala : Šimová

místopředseda vědeckého
kolegia pedagogiky a
psychologie ČSAV